

Juryrapport

De jury voor de Martinus Nijhoffprijs 1965 heeft de afgelopen maanden vele keren vergaderd en zich wederom met het werk van een vrij groot aantal vertalers uitvoerig beziggehouden. Daarbij is zij tot de slotsom gekomen, dat het ook dit jaar niet alleen mogelijk maar bovendien wenselijk bleek de prijs aan twee vertalers toe te kennen. Nadrukkelijk wenst de jury vast te stellen, dat zulks niet principieel het geval behoeft te zijn: de enige doorslaggevende reden zal daarbij altijd zijn en blijven de kwaliteit van het werk dat ter beoordeling aanwezig is. Des te verheugender is het, dit jaar te kunnen mededelen, dat vertalingen van een dergelijke bijzondere hoedanigheid de jury bekend waren en dat het Bestuur van het Prins Bernhard Fonds wederom bereid is gevonden een prijs te verlenen voor vertalingen in het Nederlands alsmede een prijs voor vertalingen uit het Nederlands.

Wat betreft de vertalingen in het Nederlands is de prijs toegekend aan Ernst van Altena, en wel zeer in het bijzonder voor de vrijwel complete vertaling die hij gemaakt heeft van het oeuvre van François Villon. Met uitzondering van enkele inderdaad onvertaalbare gedichten, die in een soort van nauwelijks begrijpelijke dieventaal zijn geschreven, ligt nu voor het eerst een volledige vertaling van deze grote XVde eeuwse dichter ter tafel. Daarvoor alleen al wenst de jury haar grote bewondering uit te spreken, te meer omdat de moeilijkheden in dit geval waarlijk niet uitsluitend hiertoe beperkt bleven. Ook wanneer men af ziet van wat dan totaal onvertaalbaar is, blijven de mogelijkheden tot talrijke en zelfs onderling strijdige interpretaties van vele passages nog altijd over.

Om een zo ingewikkeld werk van dergelijke omvang zelfs maar te beginnen, laat staan tot een goed einde te brengen, dient de vertaler over een jeugdige frisheid en misschien ook wel over een zekere vorm van literaire agressiviteit te beschikken. De nogal wisselvallige opleiding van Ernst van Altena, zijn werkzaamheden in zeer verschillende beroepen en zijn uiteindelijke activiteit in wat dan ten onrechte de kleinkunst wordt genoemd, dit alles heeft hem als het ware voorbestemd zich intensief te verdiepen in de gedichten van de vagabonderende Villon wiens rusteloosheid hem op paradoxale manier geboeid zal hebben gehouden.

Het is de jury niet onbekend, dat tegen de vertalingen van Van Altena sommige bezwaren zijn gemaakt. Zij laten zich na het voorafgaande zo niet geheel en al verontschuldigen, dan toch wel heel goed verklaren. Er is een grote mate van vrijmoedigheid voor nodig Villon zoals hij tóén was in het Nederlands van nú weer te geven. Misschien zijn de nauwkeurigheid en het subtiele afwegen, die het vertalen nu eenmaal eist, daarbij wel eens op de achtergrond geraakt. Voorop is evenwel altijd blijven staan de voortdurende levendigheid en actualiteit van het gezegde, de ononderbroken spanning van de oorspronkelijke sfeer. Het zijn deze en dergelijke kwaliteiten die de jury er toe hebben gebracht aan Ernst van Altena de Martinus Nijhoff-vertaalprijs voor het jaar 1965 toe te kennen. Zijn werkzaamheden hebben de gedichten van Villon tot een Nederlands leven gebracht.

Prof. dr. S. Dresden, voorzitter

Prof. dr. P. Minderaa
Adriaan Morriën
Mr. E. Straat
Dolf Verspoor
Bert Voeten
J. U. Priesman, secretaris